

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 19ης Δεκεμβρίου 2013*

«Προδικαστική παραπομπή — Κρατική ενίσχυση — Περιεχόμενο της έννοιας “παρέμβαση του κράτους” ή “παρέμβαση με κρατικούς πόρους” — Ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από αιολική ενέργεια — Υποχρέωση αγοράς σε τιμή ανώτερη της αγοραίας τιμής — Πλήρης αντιστάθμιση — Εισφορές που οφείλουν οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας»

Στην υπόθεση C-262/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Γαλλία) με απόφαση της 15ης Μαΐου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Μαΐου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Association Vent De Colère! Fédération nationale,

Alain Bruguier,

Jean-Pierre Le Gorgeu,

Marie-Christine Piot,

Eric Errec,

Didier Wirth,

Daniel Steinbach,

Sabine Servan-Schreiber,

Philippe Rusch,

Pierre Recher,

Jean-Louis Moret,

Didier Jocteur Monrozier

κατά

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement,

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

παρισταμένου του:

Syndicat des énergies renouvelables,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Silva de Lapuerta, πρόεδρο τμήματος, J. L. da Cruz Vilaça (εισηγητή),
Γ. Αρέστη, J.-C. Bonichot και A. Arabadjiev, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της
24ης Απριλίου 2013,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Association Vent De Colère! Fédération nationale, εκπροσωπούμενη από τους A. Marlange και
M. Le Berre, avocats,
- το Syndicat des énergies renouvelables, εκπροσωπούμενο από τους F. Thiriez και T. Lyon-Caen,
avocats,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues, J. Gstalter και J. Rossi,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Ι. Πουλή και τον Κ. Μπόσκοβιτς,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους T. Maxian Rusche και E. Gippini Fournier,
καθώς και από τις K. Herrmann και P. Němečková,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της
11ης Ιουλίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, νυν
άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της εκδικάσεως της αιτήσεως ακυρώσεως που άσκησαν η
Association Vent De Colère! Fédération nationale καθώς και ένδεκα φυσικά πρόσωπα κατά δύο
υπουργικών αποφάσεων του Ministre de l'Écologie, de l'Énergie, du Développement durable et de
l'Aménagement du territoire [Υπουργού Οικολογίας, Ενέργειας, Αειφόρου Ανάπτυξης και
Χωροταξίας] και της Ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi [Υπουργού Οικονομίας,
Βιομηχανίας και Απασχόλησης], αντιστοίχως, της 17ης Νοεμβρίου 2008, περί καθορισμού των όρων
αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν τη μηχανική
αιολική ενέργεια (*JORF* της 13ης Δεκεμβρίου 2008, σ. 19032), και της 23ης Δεκεμβρίου 2008, για τη
συμπλήρωση της υπουργικής αποφάσεως της 17ης Νοεμβρίου 2008 (*JORF* της 28ης Δεκεμβρίου 2008,
σ. 20310, στο εξής: επίδικες υπουργικές αποφάσεις).

Το νομικό πλαίσιο

Το γαλλικό δίκαιο

- 3 Το άρθρο 5 του νόμου 2000-108, της 10ης Φεβρουαρίου 2000, σχετικά με τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της δημόσιας υπηρεσίας ηλεκτρισμού (*JORF* της 11ης Φεβρουαρίου 2000, σ. 2143), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 2006-1537, της 7ης Δεκεμβρίου 2006, περί του τομέα της ενέργειας (*JORF* της 8ης Δεκεμβρίου 2006, σ. 18531, στο εξής: νόμος 2000-108), ορίζει τα εξής:

«I.- Οι επιβαρύνσεις που οφείλονται σε αποστολή δημόσιας υπηρεσίας η οποία έχει ανατεθεί στους δραστηριοποιούμενους στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας φορείς αντισταθμίζονται πλήρως. Οι επιβαρύνσεις αυτές περιλαμβάνουν:

a) όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας:

- 1^ο Το τυχόν επιπλέον κόστος λόγω της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 8 και 10 σε σχέση με το κόστος που εξοικονομεί η *Électricité de France* [SA (EDF) στο εξής: *Électricité de France*] ή, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, οι μη εθνικοποιημένοι διανομείς, όπως αυτοί διαλαμβάνονται στο άρθρο 23 του νόμου 46-628 της 8ης Απριλίου 1946 [περί της εθνικοποίησης της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου (*JORF* της 9ης Απριλίου 1946, σ. 2651)], τους οποίους αφορά η εφαρμογή των διατάξεων αυτών. Το εξοικονομούμενο κόστος υπολογίζεται σε σχέση με τις αγοραίες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ή, όσον αφορά τους μη εθνικοποιημένους διανομείς, σε σχέση με τα ειδικά τιμολόγια που διαλαμβάνονται στο άρθρο 4, κατ' αναλογία της ποσότητας της ηλεκτρικής ενέργειας που αποκτήθηκε στις ως άνω τιμές επί του συνολικού ανεφοδιασμού, κατόπιν αφαιρέσεως των ποσοτήτων που έχουν αποκτηθεί βάσει των άρθρων 8 και 10. Οι ίδιοι συντελεστές εξοικονομούμενου κόστους ισχύουν ως βάση για τον καθορισμό του αντισταθμιζόμενου επιπλέον κόστους στην περίπτωση κατά την οποία τις οικείες εγκαταστάσεις εκμεταλλεύεται η *Électricité de France* ή ένας μη εθνικοποιημένος διανομέας. Εφόσον οι συμβάσεις έχουν ως αντικείμενο την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από εγκατάσταση παραγωγής που βρίσκεται σε ζώνη μη διασυνδεδεμένη με το ηπειρωτικό μητροπολιτικό δίκτυο, το επιπλέον κόστος υπολογίζεται σε σχέση με το τμήμα των ρυθμιζόμενων τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά την παραγωγή·

[...]

Οι επιβαρύνσεις υπολογίζονται βάσει της αρμόζουσας λογιστικής διαχείρισεως που εφαρμόζουν οι φορείς οι οποίοι φέρουν τις επιβαρύνσεις αυτές. Η λογιστική διαχείριση αυτή, η οποία θεσπίζεται βάσει των κανόνων που καθορίζει η *Commission de régulation de l'énergie* [Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας], ελέγχεται, με έξοδα των φορέων που φέρουν τις επιβαρύνσεις αυτές, από τον οικονομικό ελεγκτή τους ή, εφόσον πρόκειται για εσωτερικές υπηρεσίες, από τον δημόσιο υπόλογο. [...]. Ο Υπουργός Ενέργειας καθορίζει το ύψος των επιβαρύνσεων κατόπιν προτάσεως που υποβάλλει η *Commission de régulation de l'énergie* σε ετήσια βάση.

Η αντισταθμίση των επιβαρύνσεων τις οποίες φέρουν οι ως άνω φορείς διασφαλίζεται μέσω εισφορών τις οποίες οφείλουν οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που είναι εγκατεστημένοι εντός της εθνικής επικράτειας.

Το ύψος των ανωτέρω εισφορών υπολογίζεται με βάση την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που έχει καταναλωθεί. [...].

Το ύψος της εισφοράς που οφείλεται, ανά σημείο καταναλώσεως, από τους τελικούς καταναλωτές περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 22, παράγραφος I, πρώτο εδάφιο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 500 000 ευρώ. Το ίδιο ανώτατο όριο ισχύει επίσης, αφενός, για την εισφορά που οφείλουν

όσες επιχειρήσεις διαλαμβάνονται στο άρθρο 22, παράγραφος II, δεύτερο εδάφιο, για ενέργεια χρησιμοποιούμενη για ηλεκτροκίνητη έλξη η οποία καταναλώνεται εντός της εθνικής επικράτειας και, αφετέρου, για την εισφορά που οφείλουν όσες επιχειρήσεις διαλαμβάνονται στο άρθρο 22, παράγραφος II, τέταρτο εδάφιο, για ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται στο στάδιο το οποίο έπεται των σημείων παραδόσεως ηλεκτρικής ενέργειας στο πλαίσιο διασυνδεδεμένου ηλεκτρικού δικτύου.

Το ποσό της εισφοράς ανά κιλοβατώρα υπολογίζεται κατά τρόπον ώστε οι εισφορές να καλύπτουν, αφενός, το σύνολο των επιβαρύνσεων που μνημονεύονται στα στοιχεία α και β, καθώς και τα έξοδα διαχείρισεως στα οποία έχει υποβληθεί το Caisse des dépôts et consignations [Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων], τα οποία παρατίθενται κατωτέρω, και, αφετέρου, τον προϋπολογισμό του Médiateur national de l'énergie [Εθνικού Διαμεσολαβητή Ενέργειας]. Ο Υπουργός Ενέργειας καθορίζει το ποσό αυτό κατόπιν προτάσεως που υποβάλλει η Commission de régulation de l'énergie σε ετήσια βάση. Το ποσό της ετήσιας εισφοράς, το οποίο καθορίζεται για ορισμένο έτος, ισχύει και για τα επόμενα οικονομικά έτη εφόσον δεν εκδοθεί νέα υπουργική απόφαση για το αντίστοιχο έτος.

[...]

Οι εισφορές των επιλέξιμων τελικών καταναλωτών που έχουν ασκήσει τα παρεχόμενα με το άρθρο 22, παράγραφος III, δικαιώματα και εξυπηρετούνται μέσω του δημόσιου δικτύου μεταφοράς ή μέσω δημόσιου δικτύου διανομής εισπράττονται από τον φορέα που είναι επιφορτισμένος με τη διαχείριση του δικτύου με το οποίο είναι συνδεδεμένοι οι καταναλωτές αυτοί υπό μορφή πρόσθετου τέλους στα τιμολόγια χρήσεως των δικτύων. [...] Οι εισφορές που έχουν εισπραχθεί καταβάλλονται περαιτέρω, μέσω του Caisse des dépôts et consignations, στους φορείς οι οποίες φέρουν τις επιβαρύνσεις που απορρέουν από υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας.

[...] Το Caisse des dépôts et consignations καταβάλλει περαιτέρω, τέσσερις φορές κατ' έτος, τα συλλεγόμενα ποσά στους φορείς οι οποίοι φέρουν τις επιβαρύνσεις που διαλαμβάνονται στα σημεία 1° και 2° των στοιχείων α και β. Καταβάλλει στον Médiateur national de l'énergie ποσό ίσο προς το ύψος του προϋπολογισμού του την 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

Το Caisse des dépôts et consignations καταχωρεί τις διάφορες σχετικές πράξεις σε ειδικό λογαριασμό. Τα έξοδα διαχείρισεως στα οποία έχει υποβληθεί το Caisse des dépôts et consignations καθορίζονται σε ετήσια βάση από τους Υπουργούς Οικονομίας και Ενέργειας.

Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 41, εφόσον η εισφορά δεν καταβληθεί ή δεν καταβληθεί πλήρως εντός διμήνου από την ημερομηνία λήξεως της προθεσμίας πληρωμής, η Commission de régulation de l'énergie απευθύνει έγγραφη υπόμνηση συνοδευόμενη από πρόστιμο λόγω ληξιπρόθεσμης οφειλής του οποίου ο συντελεστής ορίζεται σε ποσοστό 10 % του ποσού της οφειλόμενης εισφοράς.

[...]

Στην περίπτωση κατά την οποία το ποσό των συλλεγισμών εισφορών δεν αντιστοιχεί στο βεβαιωμένο ποσό των ετησίων επιβαρύνσεων, πραγματοποιείται εξομάλυνση εντός του επομένου έτους σε συνάρτηση με τις επιβαρύνσεις που οφείλονται για το έτος αυτό. Αν τα οφειλόμενα ποσά δεν εισπραχθούν εντός του έτους, προστίθενται στο ποσό των επιβαρύνσεων του επομένου έτους.

Η Commission de régulation de l'énergie, στην ετήσια έκθεσή της, αξιολογεί κάθε έτος την εφαρμογή των ρυθμίσεων περί των διαλαμβανόμενων στην παράγραφο I επιβαρύνσεων του συστήματος της δημόσιας υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας.

[...]

III.- Σε περίπτωση κατά την οποία ο υπόχρεος δεν καταβάλει τις εισφορές που διαλαμβάνονται στην παράγραφο I [...] ανωτέρω, ο Υπουργός Ενέργειας επιβάλλει διοικητική κύρωση υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 41 του παρόντος νόμου.

IV.- Με διατάγματα που εκδίδονται κατόπιν προηγούμενης επεξεργασίας από το Conseil d'État, καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.»

4 Το άρθρο 10 του νόμου 2000-108 ορίζει τα ακόλουθα:

«Με την επιφύλαξη της ανάγκης να διαφυλαχθεί η καλή λειτουργία των δικτύων, η Électricité de France, αφενός, και οι μη εθνικοποιημένοι διανομείς που διαλαμβάνονται στο άρθρο 23 του προαναφερθέντος νόμου 46-628 της 8ης Απριλίου 1946, στο πλαίσιο του καταστατικού σκοπού τους και εφόσον οι εγκαταστάσεις παραγωγής είναι συνδεδεμένες με τα δημόσια δίκτυα διανομής τα οποία αυτοί εκμεταλλεύονται, αφετέρου, υποχρεούνται να συνάπτουν, εφόσον το ζητήσουν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί, σύμβαση για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται εντός της εθνικής επικράτειας από:

[...]

2° Τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, εκτός από όσες χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια και είναι εγκατεστημένες στις ζώνες που διασυνδέονται με το ηπειρωτικό μητροπολιτικό δίκτυο, ή τις εγκαταστάσεις που εφαρμόζουν τεχνικές υψηλών προδιαγραφών σε επίπεδο ενεργειακής αποδόσεως, όπως η συμπαραγωγή. Με διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν προηγούμενης επεξεργασίας από το Conseil d'État, καθορίζονται τα όρια εγκατεστημένης ισχύος των εγκαταστάσεων παραγωγής υπέρ των οποίων ισχύει η υποχρέωση αγοράς. Τα όρια αυτά, τα οποία δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα 12 μεγαβάτ, καθορίζονται ανά κατηγορία εγκαταστάσεων υπέρ των οποίων ισχύει η υποχρέωση αγοράς σε ορισμένο σημείο παραγωγής. [...]

[...]

3° Τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια και είναι εγκατεστημένες στην περίμετρο ζώνης αναπτύξεως της αιολικής ενέργειας, που καθορίζεται σύμφωνα με τις λεπτομερείς ρυθμίσεις του άρθρου 10-1·

[...] Με διάταγμα καθορίζονται οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους παραγωγούς υπέρ των οποίων ισχύει η υποχρέωση αγοράς, καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι Υπουργοί Οικονομίας και Ενέργειας καθορίζουν, κατόπιν γνωμοδότησεως της Commission de régulation de l'énergie, τους όρους αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται κατά τον τρόπο αυτό. Με την επιφύλαξη της διατηρήσεως της ισχύος των συμβάσεων υποχρεωτικής αγοράς οι οποίες εξακολουθούν να εκτελούνται κατά την ημερομηνία δημοσιεύσεως του νόμου 2004-803, της 9ης Αυγούστου 2004, περί της δημόσιας υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και περί των επιχειρήσεων στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, οι εγκαταστάσεις υπέρ των οποίων εφαρμόζεται η υποχρέωση αγοράς δυνάμει του παρόντος άρθρου ή δυνάμει του άρθρου 50 του παρόντος νόμου μπορούν να υπάγονται στη ρύθμιση περί συμβάσεων υποχρεωτικής αγοράς μία μόνο φορά.

Το τυχόν επιπλέον κόστος που προκύπτει για τις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τις οποίες εκμεταλλεύεται η Électricité de France ή οι προαναφερθέντες μη εθνικοποιημένοι διανομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου αντισταθμίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος I.

[...]

Το τυχόν επιπλέον κόστος που προκύπτει από τα ανωτέρω αντισταθμίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 1.

[...]»

- 5 Το άρθρο 8, σημείο 2, του διατάγματος 2001-410, της 10ης Μαΐου 2001, περί των όρων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από παραγωγούς υπέρ των οποίων ισχύει η υποχρέωση αγοράς, όπως αυτή τροποποιήθηκε (*JORF* της 12ης Μαΐου 2001, σ. 7543), έχει ως εξής:

«Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Ενέργειας, που εκδίδονται κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Conseil supérieur de l'électricité et du gaz [Ανώτατου Συμβουλίου Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου] και της Commission de régulation de l'électricité [Ρυθμιστικής Επιτροπής Ηλεκτρικής Ενέργειας], καθορίζονται οι όροι αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εγκαταστάσεις υπέρ των οποίων ισχύει η υποχρέωση αγοράς που προβλέπεται με το άρθρο 10 του νόμου της 10ης Φεβρουαρίου 2000 [...]. Οι όροι αγοράς περιλαμβάνουν ιδίως:

[...]

2° τα τιμολόγια αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 6 Με τις επίδικες υπουργικές αποφάσεις, ο Ministre de l'Écologie, de l'Énergie, du Développement durable et de l'Aménagement du territoire και η Ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi καθόρισαν τους όρους αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια.
- 7 Στη συνέχεια, η Association Vent De colère! Fédération nationale και ένδεκα άλλοι αιτούντες άσκησαν αίτηση ακυρώσεως κατά των ως άνω υπουργικών αποφάσεων ενώπιον του Conseil d'État.
- 8 Οι εν λόγω αιτούντες υποστηρίζουν, μεταξύ άλλων, ότι οι προαναφερθείσες υπουργικές αποφάσεις καθιερώνουν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 9 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια σε τιμή ανώτερη της αγοραίας αξίας αποτελεί πλεονέκτημα το οποίο ενδέχεται να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών και να έχει επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.
- 10 Όσον αφορά το κριτήριο της παρεμβάσεως του κράτους ή της παρεμβάσεως με κρατικούς πόρους, το Conseil d'État υπενθυμίζει ότι, με απόφασή του της 21ης Μαΐου 2003, εφάρμοσε την απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, PreussenElektra (Συλλογή 2001, σ. I-2099), κρίνοντας ότι η οικονομική επιβάρυνση λόγω της υποχρέωσης αγοράς η οποία ισχύει υπέρ των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια κατανεμόταν μεταξύ συγκεκριμένου αριθμού επιχειρήσεων, χωρίς την άμεση ή έμμεση συμβολή δημοσίων πόρων στη χρηματοδότηση της ενισχύσεως και ότι, ως εκ τούτου, ο προϊσχύσας μηχανισμός αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.
- 11 Εντούτοις, ο μηχανισμός αυτός τροποποιήθηκε με τον νόμο 2003-8, της 3ης Ιανουαρίου 2003, περί των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας και περί της δημόσιας υπηρεσίας ενέργειας (*JORF* της 4ης Ιανουαρίου 2003, σ. 265). Ειδικότερα, υπό το προϊσχύσαν καθεστώς, το επιπλέον κόστος το οποίο προέκυπτε από την υποχρέωση αγοράς που επιβαλλόταν στην Électricité de France και στους μη εθνικοποιημένους διανομείς αντισταθμιζόταν πλήρως μέσω του λογαριασμού δημόσιας υπηρεσίας

παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τον οποίο τροφοδοτούσαν οι εισφορές που όφειλαν οι παραγωγοί, οι προμηθευτές και οι διανομείς που μνημονεύονταν στον νόμο. Στο εξής, το ως άνω επιπλέον κόστος αντισταθμίζεται από τις εισφορές τις οποίες οφείλουν οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας που είναι εγκατεστημένοι εντός της εθνικής επικράτειας και το ύψος των οποίων υπολογίζεται κατ' αναλογία της καταναλισκόμενης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας και καθορίζεται από τον Υπουργό Ενέργειας κατόπιν προτάσεως της Commission de régulation de l'énergie.

- 12 Το Conseil d'État επισημαίνει επίσης ότι, με την απόφαση της 17ης Ιουλίου 2008, C-206/06, Essent Netwerk Noord κ.λπ. (Συλλογή 2008, σ. I-5497), το Δικαστήριο, αφού διευκρίνισε ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση PreussenElektra, το οικείο κράτος μέλος δεν είχε αναθέσει στις επιχειρήσεις τη διαχείριση ορισμένου κρατικού πόρου, έκρινε ότι έπρεπε να χαρακτηριστεί ως παρέμβαση του κράτους με κρατικούς πόρους η χρηματοδότηση που εξασφαλιζόταν με την προσαύξηση τιμής την οποία επέβαλε το κράτος στους αγοραστές ηλεκτρικής ενέργειας και η οποία αποτελούσε φορολογική επιβάρυνση, ενώ κατά τα λοιπά τα χρηματικά ποσά παρέμεναν υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους.

- 13 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État ανέστειλε την ενώπιόν του διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Λαμβανομένης υπόψη της μεταβολής της φύσεως του συστήματος χρηματοδότησεως της πλήρους αντισταθμίσεως του επιπλέον κόστους που επιβάλλεται στην Électricité de France και στους μη εθνικοποιημένους διανομείς που μνημονεύονται στο άρθρο 23 του νόμου 46-628 [...], λόγω της απορρέουσας από τον νόμο 2003-8 [...] υποχρεώσεως αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν τη μηχανική αιολική ενέργεια σε τιμή ανώτερη της αγοραίας τιμής της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει πλέον ο μηχανισμός αυτός να θεωρείται ως παρέμβαση του κράτους ή παρέμβαση με κρατικούς πόρους κατά την έννοια και για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου [107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 14 Με το προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν μηχανισμός όπως ο προβλεπόμενος από τον νόμο 2000-108, ο οποίος αποσκοπεί στην πλήρη αντισταθμίση του επιπλέον κόστους που επιβάλλεται σε επιχειρήσεις λόγω της υποχρεώσεως αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από αιολική ενέργεια σε τιμή ανώτερη της αγοραίας τιμής και του οποίου η χρηματοδότηση βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές, πρέπει να χαρακτηρίζεται ως παρέμβαση του κράτους ή παρέμβαση με κρατικούς πόρους κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 15 Διευκρινίζεται ευθύς εξαρχής ότι, μολονότι ο χαρακτηρισμός ενός μέτρου ως κρατικής ενισχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ προϋποθέτει τη συνδρομή τεσσάρων προϋποθέσεων και συγκεκριμένα, πρώτον, να πρόκειται για παρέμβαση του κράτους ή με κρατικούς πόρους, δεύτερον, η παρέμβαση αυτή να είναι ικανή να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, τρίτον, να παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στον αποδέκτη της και, τέταρτον, να νοθεύει ή να υπάρχει κίνδυνος να νοθεύσει τον ανταγωνισμό (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 17ης Μαρτίου 1993, C-72/91 και C-73/91, Sloman Neptun, Συλλογή 1993, σ. I-887, σκέψη 18, καθώς και της 30ής Μαΐου 2013, C-677/11, Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE, σκέψη 25), εντούτοις το εξεταζόμενο ερώτημα αφορά μόνον την πρώτη από τις ως άνω προϋποθέσεις.
- 16 Για να μπορούν πλεονεκτήματα να χαρακτηρισθούν ως ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ πρέπει, αφενός, να έχουν παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους και, αφετέρου, να μπορούν να καταλογιστούν στο κράτος (βλ. απόφαση της 16ης Μαΐου 2002, C-482/99, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-4397, σκέψη 24, καθώς και προαναφερθείσα απόφαση Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE, σκέψη 27).

- 17 Όσον αφορά, κατά πρώτο λόγο, τη δυνατότητα καταλογισμού του μέτρου, πρέπει να εξεταστεί αν οι δημόσιες αρχές πρέπει να θεωρηθούν ως εμπλεκόμενες στη λήψη του μέτρου αυτού (βλ. επ' αυτού, προαναφερθείσα απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής, σκέψη 52).
- 18 Επιβάλλεται συναφώς η διαπίστωση ότι ο επίμαχος στην κύρια δίκη μηχανισμός αντισταθμίσεως θεσπίστηκε με τον νόμο 2000-18 και πρέπει, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ότι καταλογίζεται στο κράτος.
- 19 Όσον αφορά, κατά δεύτερο λόγο, την προϋπόθεση το πλεονέκτημα να έχει παρασχεθεί άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους, υπενθυμίζεται ότι μέτρα που δεν συνεπάγονται τη μεταβίβαση κρατικών πόρων είναι δυνατόν να εμπίπτουν στην έννοια της ενισχύσεως (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 15ης Μαρτίου 1994, C-387/92, Banco Exterior de España, Συλλογή 1994, σ. I-877, σκέψη 14, και της 19ης Μαΐου 1999, C-6/97, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-2981, σκέψη 16).
- 20 Πράγματι, η έννοια της παρεμβάσεως με κρατικούς πόρους καλύπτει, πέραν των πλεονεκτημάτων που παρέχονται άμεσα από το κράτος, τα πλεονεκτήματα που παρέχονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τους οποίους έχει ορίσει ή ιδρύσει το κράτος αυτό με σκοπό τη διαχείριση της ενισχύσεως (βλ. επ' αυτού, μεταξύ άλλων, απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977, 78/76, Steinike και Weinlig, Συλλογή τόμος 1977, σ. 171, σκέψη 21, καθώς και προαναφερθείσες αποφάσεις Sloman Neptun, σκέψη 19, και Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE, σκέψη 26).
- 21 Το Δικαστήριο έχει επίσης κρίνει ότι το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ καλύπτει όλα τα χρηματικά μέσα τα οποία μπορούν πράγματι να χρησιμοποιούν οι δημόσιες αρχές προς στήριξη των επιχειρήσεων, χωρίς να έχει σημασία συναφώς αν τα μέσα αυτά περιλαμβάνονται μονίμως στην περιουσία του Δημοσίου. Κατά συνέπεια, έστω και αν τα ποσά που αντιστοιχούν στο επίμαχο μέτρο δεν βρίσκονται μονίμως στην κατοχή των οικονομικών υπηρεσιών του Δημοσίου, το γεγονός ότι παραμένουν διαρκώς υπό δημόσιο έλεγχο και συνεπώς στη διάθεση των αρμόδιων εθνικών αρχών αρκεί για να χαρακτηρισθούν ως κρατικοί πόροι (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Γαλλία κατά Επιτροπής, σκέψη 37, Essent Netwerk Noord κ.λπ., σκέψη 70, καθώς και Doux Élevage και Coopérative agricole UKL-ARREE, σκέψη 35).
- 22 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου, στην υπόθεση της κύριας δίκης τα ποσά που προορίζονται για την αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους που απορρέει από την υποχρέωση αγοράς η οποία βαρύνει τις επιχειρήσεις εισπράττονται από το σύνολο των τελικών καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας εντός της γαλλικής επικράτειας και κατατίθενται στο Caisse des dépôts et consignations.
- 23 Κατά τη γαλλική νομοθεσία που εφαρμόζεται στην υπόθεση της κύριας δίκης, το ποσό της εισφοράς που βαρύνει τον τελικό καταναλωτή ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζεται σε ετήσια βάση από τον Υπουργό Ενέργειας κατόπιν προτάσεως της Commission de régulation de l'énergie. Ελλείψει εκδόσεως υπουργικής αποφάσεως, το ποσό της εισφοράς προσαυξάνεται αυτομάτως κατ' έτος.
- 24 Επιπλέον, το άρθρο 5 του νόμου 2000-108 καθιερώνει διοικητική κύρωση σε περίπτωση μη πληρωμής της εισφοράς από τον καταναλωτή.
- 25 Πάντως, έχει κριθεί ότι κεφάλαια τα οποία τροφοδοτούνται μέσω υποχρεωτικών εισφορών επιβαλλόμενων από τη νομοθεσία των κρατών μελών και των οποίων η διαχείριση και η κατανομή διέπεται από τη νομοθεσία αυτή μπορούν να θεωρούνται κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, ακόμα και αν υπεύθυνοι για τη διαχείρισή τους είναι φορείς που διακρίνονται από τις δημόσιες αρχές (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 2ας Ιουλίου 1974, 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 351, σκέψη 35).

- 26 Τέλος, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση διευκρινίστηκε ότι ο νόμος 2000-18 καθιέρωσε την αρχή ότι η υποχρέωση αγοράς καλύπτεται πλήρως από το Γαλλικό Δημόσιο το οποίο υποχρεούται να καλύπτει το παθητικό και ολόκληρο το επιπλέον κόστος που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις, εφόσον το συνολικό ποσό των εισφορών που έχουν συλλεγεί από τους τελικούς καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας δεν επαρκεί για την κάλυψη του επιπλέον κόστους.
- 27 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 20, 25 και 26 της παρούσας αποφάσεως, το γεγονός, το οποίο επικαλέστηκε η Γαλλική Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στην υποχρέωση αγοράς διατηρούν τις εισφορές που έχουν εισπραχθεί από τους τελικούς καταναλωτές, εφόσον οι εισφορές αυτές δεν καλύπτουν το ποσό του επιπλέον κόστους, και δεδομένου μάλιστα ότι μέρος των κεφαλαίων δεν διέρχεται από τον λογαριασμό του Caisse des dépôts et consignations, δεν αρκεί για να αποκλειστεί η ύπαρξη παρεμβάσεως με κρατικούς πόρους.
- 28 Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τα κεφάλαια που διέρχονται από το Caisse des dépôts et consignations, επισημαίνεται ότι, κατά τον νόμο 2000-108, ο οργανισμός αυτός συγκεντρώνει τα συλλεγόμενα ποσά σε έναν ειδικό λογαριασμό και, στη συνέχεια, τα καταβάλλει περαιτέρω στους δικαιούχους φορείς, οπότε ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας για τη διαχείριση των εν λόγω κεφαλαίων.
- 29 Το Caisse des dépôts et consignations είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το οποίο ιδρύθηκε με τον νόμο περί δημοσίων οικονομικών του 1816. Ο γενικός διευθυντής του, που είναι το εκτελεστικό του όργανο, διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατόπιν προτάσεως του υπουργικού συμβουλίου. Το εποπτικό του συμβούλιο καθώς και οι ειδικές επιτροπές που συγκροτούνται στο πλαίσιο του προαναφερθέντος συμβουλίου απαρτίζονται από πρόσωπα τα οποία διορίζονται από την Assemblée Nationale [Εθνοσυνέλευση] και από τη Sénat [Γερουσία] και από άλλες δημόσιες αρχές. Το εποπτικό συμβούλιο ορίζει τον πρόεδρό του μεταξύ των μελών του. Πρόεδρος ορίζεται στην πράξη ένα μέλος είτε της Assemblée nationale είτε της Sénat.
- 30 Ο εν λόγω δημόσιος οργανισμός, στον οποίο το Γαλλικό Δημόσιο έχει αναθέσει τη σχετική αποστολή, παρέχει υπηρεσίες διοικητικού, οικονομικού και λογιστικού χαρακτήρα για λογαριασμό της Commission de régulation de l'énergie, ανεξάρτητης διοικητικής αρχής επιφορτισμένης να μεριμνά για την καλή λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στη Γαλλία. Το Caisse des dépôts et consignations διαπιστώνει επίσης τις καθυστερήσεις ή τις παραλείψεις πληρωμής εκ μέρους των τελικών καταναλωτών και τις επισημαίνει στην εν λόγω αρχή.
- 31 Επιπλέον, ο ως άνω δημόσιος οργανισμός μπορεί να επενδύει τις εισφορές που έχουν συλλεγεί από τους τελικούς καταναλωτές, με τη διευκρίνιση ότι το εισόδημα από τις επενδύσεις αυτές αφαιρείται ετησίως από το ποσό των εισφορών που οφείλονται για το επόμενο έτος.
- 32 Εξάλλου, δεν πραγματοποιεί κέρδη από την ως άνω δραστηριότητά του και τα σχετικά διαχειριστικά έξοδά του καλύπτονται από τις εισφορές που καταβάλλουν οι τελικοί καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας.
- 33 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα εν λόγω ποσά, τα οποία διαχειρίζεται κατά τον τρόπο αυτό το Caisse des dépôts et consignations, παραμένουν υπό δημόσιο έλεγχο.
- 34 Το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων καθιστά δυνατή τη διάκριση της υπό κρίση υποθέσεως από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση PreussenElektra, στην οποία κρίθηκε ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως παρέμβαση με κρατικούς πόρους η υποχρέωση που επιβλήθηκε στις ιδιωτικές επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας να αγοράζουν σε καθορισμένες ελάχιστες τιμές το παραγόμενο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ηλεκτρικό ρεύμα, στον βαθμό που η υποχρέωση αυτή δεν συνεπαγόταν άμεση ή έμμεση μεταβίβαση κρατικών πόρων στις επιχειρήσεις που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια αυτού του τύπου (βλ., επ' αυτού, προαναφερθείσα απόφαση PreussenElektra, σκέψη 59).

- 35 Πράγματι, όπως επισήμανε το Δικαστήριο στη σκέψη 74 της προαναφερθείσας αποφάσεως *Essent Netwerk Noord* κ.λπ., στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση *PreussenElektra*, το οικείο κράτος μέλος δεν είχε αναθέσει στις ως άνω ιδιωτικές επιχειρήσεις τη διαχείριση ορισμένου κρατικού πόρου, αλλά αυτές είχαν υποχρέωση αγοράς με τους δικούς τους χρηματικούς πόρους.
- 36 Ειδικότερα, τα επίμαχα κεφάλαια δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως κρατικοί πόροι, δεδομένου ότι σε καμία χρονική στιγμή δεν τελούσαν υπό δημόσιο έλεγχο και δεν υφίστατο κανένας μηχανισμός, όπως ο επίμαχος εν προκειμένω, που να έχει θεσπιστεί και να ρυθμίζεται από το κράτος μέλος, για την αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους που απέρρεε από την εν λόγω υποχρέωση αγοράς και μέσω του οποίου το κράτος διασφάλιζε την πλήρη κάλυψη του προαναφερθέντος επιπλέον κόστους.
- 37 Ως εκ τούτου, το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι μηχανισμός όπως ο προβλεπόμενος από τον νόμο 2000-108, ο οποίος αποσκοπεί στην πλήρη αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους που επιβάλλεται σε επιχειρήσεις λόγω της υποχρέωσης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από αιολική ενέργεια σε τιμή ανώτερη της αγοραίας τιμής και του οποίου η χρηματοδότηση βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές, αποτελεί παρέμβαση με κρατικούς πόρους.

Επί του περιορισμού των διαχρονικών αποτελεσμάτων της αποφάσεως

- 38 Επικουρικώς, η Γαλλική Κυβέρνηση ζητεί, για την περίπτωση στην οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι σύστημα χρηματοδοτήσεως, όπως το επίμαχο της κύριας δίκης, συνιστά παρέμβαση του κράτους ή παρέμβαση με κρατικούς πόρους, να περιοριστούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεως που θα εκδοθεί.
- 39 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η ερμηνεία που δίδει το Δικαστήριο σε κανόνα δικαίου της Ένωσης, ασκώντας την αρμοδιότητα που του απονέμει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, αποσαφηνίζει και εξειδικεύει την έννοια και το περιεχόμενο του κανόνα αυτού, όπως πρέπει ή θα έπρεπε να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται από το χρονικό σημείο της θέσεώς του σε ισχύ. Επομένως, ο εν λόγω κανόνας δικαίου μπορεί και πρέπει, κατόπιν της ερμηνείας αυτής, να εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και επί εννόμων σχέσεων που γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν πριν από την έκδοση της αποφάσεως επί του αιτήματος ερμηνείας, εφόσον συντρέχουν κατά τα λοιπά οι προϋποθέσεις εισαγωγής ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου της σχετικής με την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα δικαίου διαφοράς (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 2ας Φεβρουαρίου 1988, 24/86, *Blaizot* κ.λπ., Συλλογή 1988, σ. 379, σκέψη 27, της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-402/03, *Skon* και *Bilka*, Συλλογή 2006, σ. I-199, σκέψη 50, καθώς και της 21ης Μαρτίου 2013, C-92/11, *RWE Vertrieb*, σκέψη 58).
- 40 Μόνον εντελώς κατ' εξαίρεση μπορεί το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν της συμφυούς με την έννομη τάξη της Ένωσης γενικής αρχής της ασφάλειας δικαίου, να αποφασίσει τον περιορισμό της δυνατότητας την οποία έχει κάθε ενδιαφερόμενος να επικαλεσθεί διάταξη που ερμήνευσε το Δικαστήριο προκειμένου να θέσει υπό αμφισβήτηση έννομες σχέσεις που έχουν συσταθεί με καλή πίστη. Για να λάβει μια τέτοια απόφαση, πρέπει να πληρούνται δύο βασικά κριτήρια, και συγκεκριμένα οι ενδιαφερόμενοι να έχουν ενεργήσει με καλή πίστη και να υφίσταται κίνδυνος σημαντικών διαταραχών (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσες αποφάσεις *Skon* και *Bilka*, σκέψη 51, καθώς και *RWE Vertrieb*, σκέψη 59).
- 41 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, παρατηρείται, κατά πρώτο λόγο, ότι, όσον αφορά την καλή πίστη των ενδιαφερομένων, η Γαλλική Κυβέρνηση δεν μπορούσε να μη λάβει υπόψη την επιβαλλόμενη κατ' άρθρο 108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ απαγόρευση εφαρμογής μέτρου ενισχύσεως και τις έννομες συνέπειες που επάγεται η παράλειψη κοινοποίησης του επίμαχου μέτρου.

- 42 Όσον αφορά, κατά δεύτερο λόγο, την απαίτηση περί υπάρξεως κινδύνου σοβαρών διαταραχών, το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει ότι οι δημοσιονομικές συνέπειες που θα μπορούσε να έχει για ορισμένο κράτος μέλος η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ουδέποτε δικαιολόγησαν, αφ' εαυτών, τον περιορισμό των διαχρονικών αποτελεσμάτων αποφάσεως του Δικαστηρίου (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 1995, C-137/94, Richardson, Συλλογή 1995, σ. I-3407, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 43 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν υφίσταται στην υπό κρίση υπόθεση κανένα στοιχείο ικανό να δικαιολογήσει παρέκκλιση από την αρχή ότι τα αποτελέσματα αποφάσεως με την οποία παρέχεται ερμηνεία ορισμένου κανόνα δικαίου ανατρέχουν στην ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος του ερμηνευθέντος κανόνα (βλ. απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 1996, C-197/94 και C-252/94, Bautiaa και Société française maritime, Συλλογή 1996, σ. I-505, σκέψη 49 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 44 Ως εκ τούτου δεν συντρέχει λόγος να περιοριστούν τα διαχρονικά αποτελέσματα της παρούσας αποφάσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 45 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι μηχανισμός όπως ο προβλεπόμενος από τον νόμο 2000-108, της 10ης Φεβρουαρίου 2000, σχετικά με τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της δημόσιας υπηρεσίας ηλεκτρισμού, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 2006-1537, της 7ης Δεκεμβρίου 2006, περί του τομέα της ενέργειας, ο οποίος αποσκοπεί στην πλήρη αντιστάθμιση του επιπλέον κόστους που επιβάλλεται σε επιχειρήσεις λόγω της υποχρεώσεως αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παραγόμενης από αιολική ενέργεια σε τιμή ανώτερη της αγοραίας τιμής και του οποίου η χρηματοδότηση βαρύνει τους τελικούς καταναλωτές, αποτελεί παρέμβαση με κρατικούς πόρους.

(υπογραφές)